

БЮДЖЕТНА РЕФОРМА ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПОГЛИБЛЕННЯ

ас. Котенко Н.В., студенти Коренєва А.В., Черв'як В.В.

Бюджетна система є основною ланкою економіки країни, зокрема, бюджет виступає дієвим інструментом державного регулювання економічного розвитку. Саме тому ключовою серед структурних реформ, є бюджетна реформа, яка залишається актуальною й сьогодні.

Першим і успішним кроком у проведенні бюджетної реформи стало ухвалення Бюджетного кодексу у 2001 році.

Незважаючи на позитивні зміни багатьох аспектів залишаються нерозглянутими. Слід зазначити, що продовження бюджетної реформи не можливе без змін у законодавчій базі України. Необхідність внесення змін до нормативно-правових актів у бюджетній сфері зумовлена потребою розширення фінансової основи місцевого самоврядування.

З метою посилення фінансової основи місцевих бюджетів та подальшої децентралізації бюджетних відносин розширено їх дохідну базу.

До місцевих бюджетів передано частину коштів державного бюджету: плату за ліцензії й сертифікати, державну реєстрацію — 351,6 млн. грн.; збір за спеціальне використання водних ресурсів загальнодержавного значення — 705,3 млн. грн.; плату за використання інших природних ресурсів — 1,3 млн. грн.; плату за надані в оренду ставки, що знаходяться в басейнах річок загальнодержавного значення — 1,3 млн. грн.; частину збору за забруднення навколишнього природного середовища — 440,0 млн. грн.

У більшості країн світу податки з малого бізнесу надходять до місцевих бюджетів і, мабуть, найкраще задовольняють вимоги, що висуваються до місцевих податків, а саме: не мають значних регіональних відмінностей, не надто чутливі до кон'юнктурних коливань.

В Україні найбільш розповсюдженим серед альтернативних способів оподаткування суб'єктів малого бізнесу є спрощена система оподаткування, що була прийнята Указом Президента від 03.07.98 №727 «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва».

У рамках досліджень, проведених Проектом Стратегії реформування податкової системи України, за інформацією Міністерства фінансів, встановлено, що місцеві податки та збори не забезпечують достатніх надходжень до місцевих бюджетів. У свою чергу, зменшивши кількість неефективних податків, місцеві органи влади можуть знизити податкове навантаження на суб'єктів господарювання. На сучасному етапі ціллю податкової політики є створення стабільної і ефективною податкової системи.

Посиленню впливу органів місцевого самоврядування на мобілізацію податку з доходів фізичних осіб сприятиме надання їм права за окремою процедурою (місцеві референдуми тощо) й погодженням із Міністерством фінансів встановлювати (виходячи з єдиної бази оподаткування й визначення граничного розміру ставки на відповідній території) власні додаткові ставки податку з доходів фізичних осіб для виконання окремих програм.

Актуальність здійснення бюджетної реформи веде за собою реформування міжбюджетних відносин.

Через фінансову та бюджетну реформи можна закласти підґрунтя до дієвої адміністративно-територіальної реформи.

Її запропонувала Юлія Тимошенко, на центральному рівні має залишатися мінімум коштів, які спрямовуватимуться на виконання функцій державою, зокрема, на потреби армії, а освіта, медицина – має залишатися під наглядом органів місцевого самоврядування.

У 2010 році істотно зросте місце міжбюджетних трансфертів у формуванні місцевих бюджетів, що викличе за собою зниження автономії територіальних громад щодо рішень центральних органів влади.

Пріоритетним напрямом бюджетної реформи, яка проводитиметься паралельно із адміністративно-територіальною має бути створення фінансово забезпечених адміністративно-територіальних одиниць.

На тлі формування удосконалених принципів функціонування міжбюджетних відносин необхідним є:

1. Здійснення конкурсного характеру фінансування регіональних програм.

2. Зміна дотацій вирівнювання на субвенції з метою цільового вкладення коштів в конкретні інвестиційні проекти на розвиток галузей, які є «локомотивом» для економіки України.

3. Створення чітких умов надання державної підтримки для розвитку регіонів країни.

Слід зазначити, що продовження бюджетної реформи не можливе без змін у законодавчій базі України. Основними напрямками оптимізації фінансового розвитку бюджетної системи має бути перш за все розширення переліку власних доходів місцевих бюджетів та підтримка малого бізнесу. Реформування міжбюджетних відносин на тлі бюджетної та адміністративно-територіальної реформ є необхідною передумовою розвитку країни, адже трансферти є інструментом регулювання соціально-економічного розвитку країни, одним із складових джерел надходжень до місцевих бюджетів

Отже, зміни у бюджетній системі України сприятимуть ефективному використанню бюджетних коштів, кращому забезпеченню в державі фінансовими ресурсами регіонів, що в комплексі сприятиме покращенню економічної ситуації в країні.